

To nie powinno się zdarzyć WYPADKI. KATASTROFY

Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. KWK „Borynia-Zofiówka-Bzie” Ruch Borynia w Jastrzębiu-Zdroju

Wypadek śmiertelny zaistniał 13 marca 2025 r. około godziny 11²⁰ w pochylni A-31 w pokładzie 404/1lg+1d, w rejonie skrzyżowania z przekopem wentylacyjnym A-35. Pochylnia A-31 o długości 176,0 m i przekop wentylacyjny A-35 o długości 134,0 m wykonane zostały w obudowie typu ŁPCBor/12/V32. Skrzyżowanie tych wyrobisk wykonano jako skrzyżowanie trójstronne. W przekopie wentylacyjnym A-35 zabudowana była trasa kolejki podwieszanej, której nachylenie wynosiło od 10° do 15°.

13 marca 2025 r. na zmianie A dwóch górników z oddziału GRP2b zostało skierowanych do demontażu i transportu szyn kolejki podwieszanej w przekopie. Po zdemontowaniu 10 szyn typu TRANSL, w odległości około 70 m od skrzyżowania z pochylnią A-31, podwiesili zdemontowane szyny kolejkowe do wózka jezdnego za pomocą zawiesi wykonanych z łańcuchów technicznych. Następnie przodowy zespołu udał się w rejon miejsca planowanego rozładunku, tj. skrzyżowania przekopu wentylacyjnego z pochylnią A-31. Na trasie kolejki podwieszanej zabudowany był prowizoryczny odbiór, owijający ją dwoma łańcuchami 18×64 i łańcuchem technicznym. W tym czasie współpracownik rozpoczął transport ręczny załadowanych szyn.

Około godziny 11²⁰ nastąpiło niekontrolowane stoczenie się wózka po trasie kolejki, w kierunku pochylni A-31. Wózek uderzył w wykonane na trasie zabezpieczenie, doszło do zerwania zawiesi, dynamicznego rozładunku i niekontrolowanego przemieszczenia transportowanych szyn. Jedna z nich uderzyła przebywającego w rejonie skrzyżowania przodowego w głowę.

Wezwani na pomoc przez współpracownika górnicy wraz ze sztygarem oddziału GRP2b udzielili poszkodowanemu pierwszej pomocy i wytransportowali go na powierzchnię do punktu opatrunkowego, gdzie udzielono mu pomocy medycznej, a następnie przewieziono do szpitala. 25 marca 2025 r. poszkodowany zmarł w Wojewódzkim Szpitalu nr 2 w Jastrzębiu-Zdroju.

Przyczyną wypadku było uderzenie górnika w głowę przemieszczającą się w sposób niekontrolowany szyną kolejkową.

Szkic wypadku na str. 39

KGHM Polska Miedź S.A. O/ZG „Rudna”

Wypadek śmiertelny zaistniał 16 kwietnia 2025 r. około godziny 16⁰³. Doszło do niego w komorze K-3a z pasa P-15 pola eksploatacyjnego RU-XXIII/5 oddziału G-1 (dalej „pole”), na głębokości 1180 m p.p.m., w odległości ok. 1,5 km na południowy zachód od szybu R-XI kopalni „Rudna”.

Pole zaliczone zostało do II stopnia zagrożenia tąpnięciami, I stopnia zagrożenia wodnego oraz I stopnia zagrożenia klimatycznego. Wytrzymałość skał na ściskanie

wynosiła odpowiednio: dla skał stropowych – 137 MPa, dla skał furty eksploatacyjnej – 55 MPa, dla skał spągu – 29 MPa. Złoże rud miedzi w polu eksploatacyjnym było systemem komorowo-filarowym z ugięciem stropu (R-UO). Calizna rozcinana była wyrobiskami o szerokości około 7 m przy stropie i wysokości zgodnej z furtą eksploatacyjną na filary technologiczne o wymiarach 7 m×23 m. Minimalne otwarcie przestrzeni roboczej ustalone zostało na 70 m, a maksymalne na 250 m. Stropy wyrobisk w polu zabezpieczone były obudową kotwową wklejaną o długości żerdzi 1,8 m w siatce kotwienia 1,5 m×1,5 m. Jako obudowa dodatkowa stosowane były kotwy linowo-spoiwowe o długości 5 m oraz stojaki hydrauliczne typu SH. Dla robót w polu opracowany został i zatwierdzony przez KRZG projekt techniczny eksploatacji zawierający szczegółowy projekt eksploatacji.

16 kwietnia 2025 r. na zmianie II WSP (trwającej od godziny 12³⁰ do godziny 18³⁰) operator z firmy Maxam zatrudniony był w trzyosobowym zespole do obsługi samojezdnego wozu strzelniczego (dalej „SWS”). W skład brygady wchodził ponadto dwaj górnicy strzałowi z oddziału strzałowego S-1, z których jeden wyznaczony został przez sztygara S-1 na przodowego. Zadaniem zespołu było załadowanie materiałem wybuchowym otworów strzałowych odwierconych w pięciu przodkach pola. Przodek w komorze K-3a był trzecim w kolejności ładowanym przez brygadę.

Po sprawdzeniu przez górnika strzałowego stanu przodka w komorze K-3a operator wjechał do komory K-3a z pasa P-15, ustawił SWS w osi wyrobiska K-3a i wraz z górnikiem strzałowym przystąpił do załadunku odwierconych otworów emulsyjnym materiałem wybuchowym z urządzenia mieszalniczo-załadowczego MUP. Po załadowaniu otworów strzałowych w K-3a górnicy przystąpili do łączenia obwodu. Około godziny 16⁰⁰ operator SWS przebywał w komorze K-3a od strony północno-zachodniego ociosu, na wysokości przegubu głównego SWS i przygotowywał maszynę do wyjazdu z przodka.

Około godziny 16⁰³ doszło do nagłego opadu ze stropu warstwy skał o miąższości od 0,2 m do 0,4 m i wymiarach około 4 m×2 m. Skały uderzyły i docisnęły operatora do spągu. Współpracownicy niezwłocznie przystąpili do uwalniania poszkodowanego. Akcja ratownicza była kontynuowana przez zastępy ratownicze przybyłe wraz z lekarzem z jednostki ratownictwa górniczo-hutniczego. Po uwolnieniu lekarz stwierdził zgon poszkodowanego.

Na podstawie oceny skutków zjawisko zakwalifikowane zostało jako opad skał ze stropu i ociosu. Przyczyną wypadku było uderzenie operatora bryłami skalnymi opadającymi ze stropu.

Szkic wypadku na str. 40

Kopalnia Surowców Mineralnych „Byczeń” w Byczeniu – Ruch Bartniki III

Wypadek ciężki pomocnika operatora zaistniał 14 marca 2025 r. o godzinie 13⁴⁰. Doszło do niego

w trakcie wchodzenia na wysięgnik kubełkowy w celu zabezpieczenia liny w wymienionym lewym dolnym zbloczu wciągarki, zabudowanej na wieży koparki pływającej typu KS-222.

14 marca 2025 r. na zmianie I pomocnik operatora został przydzielony do brygady w składzie: przodowy (osoba dozoru ruchu), elektryk i operator pogłębiarki (druga osoba dozoru ruchu). Po przybyciu na miejsce pracy koparki operator poinformował osobę dozoru ruchu o uszkodzeniu lewego dolnego zblocza wciągarki. Osoba dozoru ustaliła plan pracy, a zespół przystąpił do wymiany uszkodzonego zblocza. Na polecenie osoby dozoru ruchu wysięgnik kubełkowy został oparty o brzeg wyrobiska. Pomocnik operatora oraz elektryk weszli na wysięgnik i przystąpili do wymiany dolnego zblocza, a następnie do montażu liny.

W trakcie montażu okazało się, że wolny odcinek liny jest za krótki i końcówki liny nie można zablokować w zbloczu. Na polecenie osoby dozoru operator poszedł do kabiny pogłębiarki, by poluzować linę. Po poluzowaniu pomocnik operatora i elektryk weszli na wysięgnik w celu podciągnięcia liny. W trakcie próby chwycenia liny wysięgnik złamał się, a stojący na nim pomocnik operatora stracił równowagę i wpadł do wody. Opadający, złamany wysięgnik przechylił się

w lewą stronę i przycisnął pomocnikowi operatora lewą stopę do konstrukcji wieży. Elektryk zszedł do łódki zacumowanej pod wysięgnikiem i pomógł poszkodowanemu wciągnąć się na łódkę. Osoba dozoru poleciła przebywającemu w kabinie operatorowi podnieść wysięgnik prawym wciąganiem zabudowanym na wieży. Elektryk uwolnił nogę poszkodowanego i przetransportował go na brzeg wyrobiska. Współpracownicy udzielili poszkodowanemu pierwszej pomocy przedmedycznej, a następnie powiadomili kierownika ruchu zakładu górniczego.

Poszkodowanego przewieziono na szpitalny oddział ratunkowy do szpitala w Żąbkowicach Śląskich, skąd po opatrzeniu został przetransportowany do Szpitala Specjalistycznego Centrum Medycznego w Polanicy-Zdroju na oddział chirurgii. Według informacji uzyskanych od lekarza z centrum medycznego z 17 marca 2025 r. poszkodowany doznał obrażeń ciężkich.

Przyczyną wypadku ciężkiego było przygnięcie lewej stopy pomocnika operatora do konstrukcji wieży opadającym wysięgnikiem kubełkowym.

Szkic wypadku na str. 41

Opracowanie: Departament Warunków Pracy i Szkolenia WUG

Tabela prezentuje stan wypadkowości śmiertelnej, ciężkiej i ogółem w polskim górnictwie. Prezentowane dane dotyczą bieżącego roku w porównaniu z rokiem poprzednim, na tle danych dotyczących stanu bhp w górnictwie węgla kamiennego. Zestawienie zawiera również informacje dotyczące liczby zaistniałych zgonów naturalnych.

WYPADKOWOŚĆ W GÓRNICTWIE od 1.01 do 31.05.2025¹⁾

	OGÓŁEM				W tym górnictwo węgla kamiennego ²⁾			
	2024		2025		2024		2025	
	rok 2024	1.01–31.05	01–31.05		rok 2024	1.01–31.05	01–31.05	
WYPADKI ŚMIERTELNE	16	7	8	0	10	6	7	0
w tym FIRMY USŁUGOWE	4	0	1	0	2	0	0	0
WYPADKI CIĘŻKIE	3	3	7	1	3	3	5	0
w tym FIRMY USŁUGOWE	0	0	1	1	0	0	0	0
ZGONY NATURALNE	6	2	1	0	4	2	0	0
WYPADKI OGÓŁEM (załoga własna i firmy usługowe)	rok 2024	4 m-ce 2024	4 m-ce 2025	Różnica	rok 2024	4 m-ce 2024	4 m-ce 2025	Różnica
					1971	673	636	-37; -5,5%
					w tym ZAŁOGA WŁASNA			
					1698	579	537	-42; -7,3%
					w tym FIRMY USŁUGOWE			
					273	94	99	+5; +5,3%
	2284	760	726	-34; -4,5%				

1) Źródło: dane Departamentu Warunków Pracy i Szkolenia Wyższego Urzędu Górniczego. Opracowała Katarzyna Suszek.

2) Górnictwo węgla kamiennego obejmuje kopalnie węgla kamiennego, zakłady górnicze lub ich części funkcjonujące w ramach Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. oraz Centralny Zakład Odwadniania Kopalń.

